

Förändringsarbete -Barn och unga

Innehållsförteckning

1	Förbättringsarbete - Barn och unga i Ånge kommun ...	3
1.1	Bakgrund	3
1.2	Sammanfattning av ärendet	3
1.3	Ärendebeskrivning	4
1.4	Beslutsunderlag	4
1.5	Omvärldsbevakning	5
1.6	Reflektioner och insikter	5
1.7	Finansiering	5
2	Tidsplan	6
3	Förvaltningens bedömning	7

1 Förbättringsarbete - Barn och unga i Ånge kommun

Ånge kommun har påbörjat ett arbete för att utreda hur man kan möta barn och ungas behov på ett smidigare sätt. Det görs dels ur barnens och de ungas perspektiv men också ur ett organisatoriskt perspektiv. Tanken är att få bort skarvar och stuprör som kan skapa hinder i arbetet runt barnen och ungdomarnas utveckling.

1.1 Bakgrund

Nära Vård samordnare påbörjade sin tjänst i Ånge Kommun på heltid i augusti 2021. Första tiden bestod av att ta del av utredningar som gjorts och försöka få en bild av vad Nära vård skulle innebära för välfärden och antagen målbild. Agenda 2030, Kommunens vision, RUS (Regional utvecklingsstrategi), samt Ånge kommuns fokusområde hållbar hälsa fick undertecknad ta del av. Vi tog del av Peter Almgrens delbetänkande "Börja med barnen" (se 1.4 Beslutsunderlag). Ånge Kommun hade orosanmälningar gällande barn och unga, åk 9 hade en hög andel som inte hade godkända betyg för att komma in på gymnasiet och psykisk ohälsa ökade i Ånge Kommun. Alla dessa komponenter förde vårt arbete vidare.

Under sex månader har det gjorts en kartläggning i Ånge gällande barn och unga i arbetet med omställningen till Nära Vård. I samverkan med många olika aktörer och flera huvudmän har det framkommit att barn och unga kan träffa 50 olika yrkestitlar. Om det vill sig illa det kan göra att barn hamnar i organisatoriska mellanrum eller det skapas dubbelarbete. Som det är nu får familjer till viss del samordna sina kontakter själva och risken finns att barn och unga hamnar emellan samhällets trygghetssystem.

1.2 Sammanfattning av ärendet

Ånge Kommun och Region Västernorrland har visat intresse för att utveckla ett samarbete med varandra för barn, unga och deras familjer i Ånge Kommun. Intresset för att påbörja ett förbättringsarbete aktualiserades då det gjordes en kartläggning i arbetet med Nära vård gällande barn och unga i Ånge Kommun. Det är viktigt att dessa aktörer påbörjar en samverkansprocess i ett tidigt skede då detta även är en del i Nära vård somställningen. För att kunna påbörja detta arbete behövs stöd och mod samt tillit från politiker då detta arbete inte kan drivas i projektform utan är en föränderlig process som måste få ta tid och det är behovet som styr inriktningen. Dessa processer främjar ett närmare samarbete mellan varandra och medborgarna. Patienten och användare/brukare behöver stå centralt i den egna resan/vårdkedjan. Utvecklingen av en nära vård pågår på lokal, regional och nationell nivå och det krävs en omställning i hela vårdkedjan.

Det har inkommit ett förslag om att bilda en Familjecentral då detta finns etablerat i vissa andra Kommuner. Kartläggningen som gjorts i Ånge Kommun visar att behovet inte täcks av en Familjecentral för åldern 0-6 år. Åldersspannet behöver utökas till 0-18 år och vi behöver samverka över

huvudmannagränser och involvera fler aktörer. Detta behöver göras för att kunna samutnyttja resurser och ta vara på varandras kompetenser. Aktörer som behöver involveras är primärvård, specialistvård, skola, socialtjänst, kultur, fritid och förebyggande arbete.

1.3 Ärendebeskrivning

- Förändringsarbetet utgår från behov med högsta prioritet från kartläggning, se bilaga. En bättre samverkan med "en väg in", stärka föräldrar i tidigare skede samt bättre samverkan mellan skola socialtjänst och primärvård. som grund utveckla ett förändringsarbete för barn och unga samt deras vårdnadshavare i Ånge Kommun.
- Ånge Kommun och Region Västernorrland utvecklar ett samarbete med varandra för barn, unga och deras familjer i Ånge Kommun och samlas kring barn och ungas hälsa.
- Förändringsarbete är en del i Nära vårds omställningen och ett nytt sätt att arbeta på. Vi samarbetar och samverkar på nya sätt. Arbetet utgår från bifogad kartläggning samt resultat av Open Space. Det skapas ett nytt arbetssätt som utgår från behov kring barn och unga där vi har kännedom om varandras kompetenser och kan samutnyttja resurser på bästa sätt i Kommunen samt i Länet.

1.4 Beslutsunderlag

- Socialtjänstens tjänsteskrivelse 2022-02-22 (denna handling)
- Förslag till Förbättringsarbete Barn och Unga i Ånge Kommun och kartläggning (Bilaga 1)
- Börja med barnen – SOU 2021:34

Del 1:

https://www.regeringen.se/49942f/contentassets/299a86d87e5d475d947ff2131a552ca4/sou_2021_34_webb_del_1.pdf

Del 2:

https://www.regeringen.se/49920e/contentassets/299a86d87e5d475d947ff2131a552ca4/sou_2021_34_webb_del_2.pdf

- Värde för vem? - *Ett tjänstelogiskt perspektiv på invånarens värdeskapande i hälso-, sjukvård och socialtjänst* [Varde-for-vem.pdf](https://www.experiolab.se/Varde-for-vem.pdf) ([experiolab.se](https://www.experiolab.se))

1.5 Omvärldsbevakning

Inspiration från HLT (Hälsa, lärande, trygghet) går att ha med i implementeringsfasen men Ånges behov innefattar fler åldersgrupper än vad Familjecentral gör och har fler aktörer involverade. HLT har endast tre huvudaktörer involverade, skola, socialtjänst och primärvård. Ånges kartläggning visar att även kultur, fritid och förebyggande insatser bör vara med som huvudaktör.

Familjecentral är en mötesplats för föräldrarna och barn i ålder 0-6 år. För att främja skyddsfaktorer genom hälsofrämjandearbete. Minska riskfaktorer genom förebyggandearbete. Verksamheten som ingår i en familjecentral är mödrahälsovård, barnhälsovård, öppenförskola och socialtjänst.

Underlag som kan användas är ett dokument: "Värde för vem?" ([Varde-for-vem.pdf \(experiolab.se\)](#)) som handlar om hur viktigt det är med att skapa ett värde för varje individ i kontakt med region och kommun. Detta dokument utfår från ett tjänstelogiskt perspektiv.

Tjänstelogiskt perspektiv vilket betyder att ett värde skapas för invånare utifrån individens behov och detta är en del till omställningen i Näva vård.

1.6 Reflektioner och insikter

En av utmaningarna i Nära vårds omställning är att det krävs mod i att ge sig in i en oviss process och det behövs tillit till arbetssättet och medarbetare från strategisk och politikernivå. Detta arbete utmanar den befintliga strukturen i samhället och skapar ett annorlunda samarbete som är ett nytt sätt att arbeta på över verksamhetsgränser. Samarbete sker inte på papperet utan det handlar om att bygga och skapa nya och befintliga relationer, det tar tid. Hur denna verksamhet ska se ut och planeras ska utformas från familjernas behov och utifrån barn, unga och familjers livssituation främja god hälsa hos barn och unga och deras vårdnadshavare.

Arbetsätt bör vara en utforskande lärprocess vilket betyder att även om man har identifierat behovet kan behovet ändras under tiden. Man behöver vara beredd att kunna gå tillbaka och kunna anpassa/förändra handlingsplanen, förslagen och lösningarna. Vi behöver lyssna in de verkliga behoven lokalt i Ånge hos barn, unga och vårdnadshavare. Anledningen till detta är att få en förståelse och kunna skapa en gemensam förståelse och bild och utifrån detta kunna anpassa åtgärder. Olika situationer har olika behov och lösningar.

1.7 Finansiering

Budget och resursplanering identifieras och utförs.

Utveckla ekonomiska ramar i detta förändringsarbete beslutas av en styrgrupp. Denna styrgrupp fattar också beslut om finansiering år 2022–2023, detta följs upp årligen.

2 Tidsplan

Detta är en omfattande process och ett utvecklingsarbete/förändringsarbete som behöver få ta tid. Det är viktigt att ta höjd för att detta arbete kommer ta tid, minst 5 år. Grundtanken med detta arbete är att det ska leda till ett nytt arbetssätt som kan implementeras i verksamheterna och ingå i det dagliga arbetet fortlöpande efter 5 år. Då det är en föränderlig process kan behovet förändras med tid och även förutsättningarna för genomförandet vilket skulle kunna vara tid eller resurser.

Underlagen skapas med insikter som vi fångar under processen som användare: invånare, patienter, medarbetare, chefer, politikerna lyfter fram. Detta innebär att år 2023, 2024 och 2025 kommer att uppdateras löpande under arbetets gång.

År 2022

Göra en inventering av behov med föräldrar, barn och unga. Dessa ska vara involverade genom hela processen. Olika arbetsgrupper utses från de olika aktörer som framkommit i kartläggning, se bilaga.

- En eller några personer som:

- stärka gruppens förmåga som äger den här fråga/frågor
- stödja teamet i den komplexa processen, för utmana den komplexa
- stödja teamet för att komma tillsammans till insikter
- stödja teamet för att tillsammans kunna sta nästa steg och skapa en rörelse framåt
- stödja och hjälpa teamet för att kunna reflektera, se mönster och strukturer
- stödja teamet för att se helheter
- skapa trygghet tillsammans med teamet kopplat till processen

- Utforska och anger ekonomiska ramar som kan stödja processen, görs klar i början av processen.

- Varje huvudman/aktör/verksamhet gör en skriftlig alternativt muntlig beskrivning av sitt uppdrag som delges övriga i arbetsgruppen.

- Vi skapar en överenskommelse mellan olika verksamheter när inventeringen av respektive verksamhetsuppdrag är inventerat och finns samlad.

- Vi skapar möjligheter och förutsättningar att kunna bygga nya relationer för att se vilken kompetens som behöver tillföras till olika roller och verksamheter.

År 2023

- Ta fram former för effektiv uppföljning, utvärdering och analys. Detta kan påbörjas med år 1 om det finns utrymme men bör följa hela processen och drivs även i länet som utvecklingsområde i Nära vård.

- Identifiera och agera på lagkrockar i olika aktörers lagstiftning. Upprätta en plan för det länsgemensamma införandet och utveckla en länsanpassad modell.

- Ta fram förslag till överenskommelser och avtal exempelvis med privata vårdgivare, privata tandläkare, fristående skolor och fristående förskolor.
- Ta fram en strategi för kontaktvägar efter behov och utforma arbetssättet.
- Öka kunskap och förståelse på olika nivåer och till olika målgrupper, där insikter indikerar behov under processen.

År 2024

- Förankring av modellen i samtliga målgrupper.
- Implementering

År 2025

- Uppföljning, utvärdering och analys. Följa processen.

3 Förvaltningens bedömning

Förvaltningens bedömning. Förslaget bedöms kunna bidra till en mer jämlik och jämställd vård för barn och unga och vara ett arbete som är hälsofrämjande samt förebyggande i arbetet mot känd målbild i Nära vård.